

(Fordító: Bózsó Péter)

A tanulókörök módszerének
bemutatása

Carina Kindström

Studieförbundet
Vuxenskolan

P.O. Box 1109, SE-111 81 Stockholm, Svédország

További információforrásként használhatók Henry Blids "Népi önképzés - tanulókörök" (Education by the people - study circles, ISBN 91 799 040 4) című könyvei, melyeket a Svéd Munkásképzési Egyesület (ABF, Arbetarnas Bildningsförbund) adott ki 1990-ben, valamint a "Tanulj és légy tevékeny a tanulókörökkel!" (Learn and act with study circles, ISBN 1-631-0377-X) amit 2000-ben a BOD International AB adott ki.

Tartalom

Bevezetés

A tanulókör módszere

A tanulókör

A tanulókör tagjai

A tanulás megtervezése

Tananyagok

Részvétel a tanulókör munkájában

I. Példa tanulókör (esettanulmány)

II. Példa tanulókör (esettanulmány)

Bevezetés

"Folkbildning"

Svédországban a részvételen alapuló nem hivatalos felnőttképzést egy szóval írjuk le: "folkbildning", de ebben az ismertetőben a nem hivatalos felnőttképzés kifejezést használjuk e szó megfelelőjeként. A nem hivatalos felnőttképzés története több mint 150 éves. A felnőttképzés elgondolása Svédországban a XIX. század kezdetén kezdett erőre kapni, ami az olyan tervek, mint a kötelező általános iskolai képzés beindítása (1842) és az első képzési célú tanulókörök megalapítása nyomán bekövetkezett változásoknak köszönhető.

Ahogy a XX. század kezdetén a társadalomban kibontakoztak a különféle szervezetek és mozgalmak a

nem hivatalos felnőttképzés döntő szerepet kezdett játszani abban, hogy tudást adjon a benne résztvevőknek és képessé tegye őket hangjuk hallatására. A XX. század első felében a kezdeti elképzelés számos népszerű szervezetben fejlődött tovább, ami Svédország számára a tanulóköröket az egyik legfontosabb eszközzé tette a tudás megosztására és megvitatására, ami így a svéd képzési rendszer szilárd alapokon álló sajátos jellemzőjévé vált.

Ebben az időben a nem hivatalos felnőttképzés elsődleges célja az információ és tudás hátrányos helyzetű csoportok számára történő terjesztése volt, amivel képzettségük szintjét emelték. Kezdetben általános képzési célokra és a társadalmi jogok tudatosítására összpontosítottak, de e célok gyors elérésével párhuzamosan a tanulókörök arra kezdtek fókuszálni, hogy az állampolgárok miként egyesíthetik erejüket demokratikus egyesületek szervezéséhez és társadalmi célok eléréséhez. A csoportok régebben lakásokban, templomokban, iskolákban, bérelt termekben és más helyeken tartották találkozóikat, ott ahol magánkörökben gyűlhetek össze. Nem voltak képzett vezetőik és tananyagaik is csak ritkán, ha voltak egyáltalán.

Manapság a tanulókör - természeténél és alkalmazhatóságánál fogva - nagyon népszerű módszer. Az élet minden területén megtaláljuk a tanulóköröket. A legfontosabb és talán a legérdekesebb pont, amit meg kell említenünk a tanulókörökkel kapcsolatban az önkéntességük, és hogy tagjaikat teljes részvételre buzdítják.

A Studieförbundet Vuxenskolan (SV)

Az SV felnőttek tanulási, képzési és kulturális egyesülete. Az SV-t két, a nem hivatalos felnőttképzésben aktív szervezet összeolvadása után, 1967-ben alapították. Az SV a nem hivatalos felnőttképzési egyesületek egyik legnagyobbika Svédországban, területi lefedettségét tekintve pedig a legnagyobb. Az SV gyors ütemben válik - helyi szinten - vezető erővé a kultúra, a környezetvédelem, a társadalmi kérdések, a nemzetközi együttműködés és a demokrácia fejlődésének terén.

A tanulókör módszere

A tanulókör céljai

A tanulókörbe való bekapcsolódás részvételen alapuló dinamikus folyamat, amit a résztvevők tapasztalata, a tanulókör vezetőjének szaktudása és a tananyag minősége határoz meg. Ez a folyamat jelenti a tanulókör egyedülálló pedagógiai módszerét. A hierarchikus modellen alapuló konvencionális képzéssel szemben, ahol a tanár fölülről-lefelé terjeszti a tudást, a tanulókör magában rejti a kölcsönhatást, amihez minden résztvevő hozzájárul.

A tanulókör:

- Szabad és önkéntes tanulás az emberiség, a társadalom, a munka világa, a természet és a kultúra adottságainak és lehetőségeinek terén - szűkebb környezetünkben.
- Megmutatja a valamit közösen alkotás erejét, hatalmát és örömet.
- Másokkal együttműködve képessé tesz új ismeretek befogadására és az adott körülmények

alapos megvizsgálására, hogy a résztvevők saját társadalmat építhessenek.

A tanulókörben a munka a résztvevők saját szükségleteinek és érdeklődésüknek megfelelő tudásvágyára épül. A munkát demokratikus értékek jellemzik, ahol az egyének tapasztalatcseréje és elemzése az irányadó tényezők. A tanulás a tagok aktív hozzájárulásán múlik, mind a tanulmányok tervezésében mind azok kivitelezésében.

A tanulókör emberek egy kisebb csoportja (rendesen 7-12 fő közt) akik egy bizonyos ideig rendszeresen találkoznak, és végigvizsik a tervbe vett tanulást egy elfogadott vezető irányítása mellett.

A döntő tényezők:

- A résztvevők tapasztalata és szakismerete
- A tanulási terv vagy speciálisan elkészített tananyag
- Széles ismeretekkel rendelkező képzett vezető, aki főleg a tanulókör működéséért felelős.

Alapelvek

Elmondhatjuk, hogy a tanulóköri munka egy élénk, aktív folyamat, ami a tudást cselekvéshez és társadalmi változáshoz, fejlődéshez és kreativitáshoz köti. A módszert néhány alapelv segítségével írhatjuk le.

Egyenlőség és demokrácia

A tanulókör munkája a résztvevők egyenlőségének elvén alapul. A demokrácia és a demokratikus alapelvek nélkülözhetetlenek a tanulókör működéséhez. A tanulókörben mindig jelen kell lennie a kötetlenség szellemének. A tanulókör vezetőjének az a dolga, hogy párbeszédre ösztönözzön - a nézetek és információk oldott hangulatú cseréjére.

Tapasztalat és együttműködés

A tanulókörben a munka a résztvevők tapasztalataiból és ismereteiből kell kiinduljon. Mindennapi tapasztalataikkal és a megélt problémákkal kezdve, új tudást hoznak majd a tanulókörbe. A tanulókör munkáját és előrejutását az együttműködés és a baráti szellem jellemzi, a kölcsönösen osztott és meghatározott célok felé tartó együttes munka. A résztvevők segítik egymást, ahelyett hogy versenyeznének. Megosztják egymással közös munkájuk eredményeit és buktatóit. Az ilyen tanulási helyzet biztonságot nyújt mindenki számára és hozzájárul a nyitottsághoz.

A tanulókör szabadsága és joga céljainak meghatározásához

A tanulókör célját - szükségleteikhez és kívánalmaikhoz igazodóan - tagjainak kell meghatározniuk. Ha a tanulókört valamilyen szervezeten belül hozzuk létre, akkor mindig az adott szervezet céljai által kijelölt keretek közt kell működjön. A szabadság együtt jár a felelősséggel. A tanulókör tagjai maguk felelősek azért, hogy miként működnek és hogyan viszik véghez tanulási céljaikat. E felelősséget sosem adhatják át másoknak, mivel az súlyosan sértené a tanulókör szabadságát.

Folytonosság, tervezés és aktív részvétel

A folytonosság azt jelenti, hogy a tanulást szervezni és tervezni szükséges. A célokat a résztvevők

vitatják meg, hagyják jóvá és tüzik ki, amiből következik, hogy a tanulást valamiféle terv szerint végzik. A tanulókör résztvevőinek aktívan be kell kapcsolódniuk. A résztvevők aktív közreműködése az alap, amire a tanulókör épül. Az ember legjobban aktivitásán keresztül tanul. Nem tudják a felelősséget megosztani, ha nem tevékenyek a résztvevők, ha nincs személyes véleményük.

Tananyag

Minden tanulókörnek fel kell szerelkeznie valamiféle tananyaggal, ami összességében lefedi a tanulókör tervezett számú találkozóit, ami tényeket tartalmaz, rávilágít a vitatható pontokra és útmutatást ad a tanulókör munkájához. Igen gyakran a tananyag kifejezetten tanulókörökben való használatra készült. A tanulókör résztvevői maguk is készíthetnek tananyagokat.

Változás és cselekvés

A tanulókör nem lenne gyümölcsöző, ha résztvevői kizárólag a tanulásért magért tanulnának. Ha azonban a tanulókörök kiállnak a változásért és cselekvésért, akkor a tanulás nem csak "hasznosabbá", de értelmesebbé is válik. Az egyének számára ez személyes gazdagodást jelenthet és környezetük feljavítását.

A csoportok összetétele

Mivel a tanulókörök résztvevőinek aktívan be kell kapcsolódniuk a tanulókör minden munkájába, ezért nagyon fontos, hogy kis csoportok legyenek kb. 7-12 taggal, beleértve a tanulókör vezetőjét. Szükségszerű, hogy a csoportok ilyen kis létszámúak legyenek, mivel máskülönben a tanulókör célját veszti. Minél kisebb a csoport annál nagyobb az esély az összes résztvevő aktív részvételére. Máskülönben nem lesz együttműködés, közös felelősségvállalás, kevesebb csevegés - és ezért a tanulókör léte kérdőjeleződik meg. Úgy tanulunk a legjobban, ha aktívak vagyunk. Másrészt a csoport ne legyen öt főnél kisebb. A tapasztalat azt mutatja, hogy az általános beszélgetést nehéz fenntartani a túl kicsi csoportokban viszont a nagy csoport kisebb lehetőséget biztosít arra, hogy mindenki beszállasson.

Ha tanulókört indítunk, fontos hogy olyan embereket próbáljunk meg egybegyűjteni, akik többé-kevésbé közös értékeket osztanak, de tapasztalataik különbözőek. A tanulókörben fontos az, hogy együtt nyomozunk és kutassunk. Ha közös az érdeklődési körünk, nagyjából hasonló az iskolázottságunk és ugyanabban a faluban lakunk, az sokat segít. A csoportban szabadnak kell éreznünk magunkat, kapcsolatainknak kellemesnek és lazának kell lenniük, hogy együtt jól érezzük magunkat! A humor szintén sokat segít a problémák megoldásában.

Nemi és életkori vonatkozások

A tanulókör jó módszer arra, hogy férfiak és nők együtt növeljék és fejlesszék önbecsülésüket. Egy-egy találkozón gyakran van néhány olyan ember, aki nem rejti véka alá a véleményét és vannak olyanok, akik félénkek és csöndesek. A tanulókör módszere segít e hajlamok meghaladásában és megerősíti minden résztvevő önbizalmát.

A férfiakat és nőket egyaránt tartalmazó csoportok azt is megmutatják, hogy sokkal jobban járunk ha

együttműködünk, mintha külön-külön dolgoznánk. Ez jó módszer arra, hogy megmutassuk, hogy a nemi sztereotípiák nem csak a nőket érintik, hanem férfiakat és nőket egyaránt.

Fontos, hogy fiatalabbakat is bevonjunk a tanulókör tevékenységébe, ami segíteni fog nekik, hogy használják és megosszák tudásukat másokkal, és megtanuljanak együtt dolgozni egy csoporton belül. Azt is meg fogják érteni, hogy erősebbek lesznek, mind egyénként mind csoportként, ha együttműködnek.

A tanulókör

A tanulókör megszervezése

Ha elhatároztuk, hogy szervezetünkön belül alkalmazzuk a tanulókörök módszerét, akkor szükségünk van valakire, aki gondját viseli és megszervezi a tanulókört - ő a **tanulásszervező**.

A szervezőnek olyan valakinek kell lennie, aki ismeri a szervezet tagjait, és aki kész arra, hogy elérhető legyen mind a tanulókör vezetője, mind résztvevői számára. Előnyösebb, ha a szervezőnek jogosultsága van pénzügyi következményeket is magában foglaló döntéseket hozni, sőt az a legjobb, ha a cél érdekében külön költségvetésünk van.

Tanulásszervező feladatai

A tanulásszervező egyik legfontosabb feladata, hogy fogékonnyá tegye és bátorítsa a szervezet tagjait a tanulókörben való részvétellel. A tanulásszervezőnek aktívnak kell lennie, részt kell vennie a gyűléseken illetve a bizottsági üléseken, ahol javaslatokat kell tennie arra hogy milyen témákat lehetne a tanulókörökben megvitatni és/vagy kidolgozni.

A tanulásszervezőnek segíteni kell a tanulókör vezetőjének is a gyakorlati problémák megoldásában, mint a kívánt tananyag beszerzése, a megfelelő helyszín megtalálása, valamint - ha szükséges - a külső segítő megtalálása és megkeresése. A tanulásszervező felelős a részvételi listák, az írásos értékelések és a különböző tanulókörökben egyaránt használt taneszközök összegyűjtéséért. A tanulásszervező felelőssége az összes taneszköz és ajánlott anyag megőrzése is a jövő tanulókörei számára. A tanulásszervező továbbá folyamatosan jelentéseket készít a bizottság számára a tanulókörök általános haladásáról társadalmi környezetükben és új ötletek megvalósításában.

A tanulókörök módszerének megismertetése

Mielőtt tanulásszervezőként megismertetnénk a tanulókörök módszerét szervezetünk tagjai számára, ki kell dolgoznunk annak tervét.

Beszéljük meg a szervezetben, hogy mely területeket kéne feljavítani? Hoztunk-e már döntést valamilyen speciális tréninggel kapcsolatban? Vannak-e új tagjaink vagy több embert kell bevonnunk a döntéshozatalba? Vannak-e olyan tagjaink, akik több információt vagy speciális képzést kértek valamilyen területen?

Készítsünk listát a tágabb és szűkebb témakörökről! Ellenőrizzük még egyszer, hogy minden benne van-e! Biztosítsuk, hogy a következő gyűlés napirendjén szerepeljen bevezetőnk a tanulókörökről. A bevezetőhöz másoljuk le a témakör listát, vagy írjuk fel azt a gyűlés előtt a lapozós táblára! Kérjük

meg, hogy a gyűlés rangsorolja a témákat és természetesen új témákkal is bővítheti azt.

Finanszírozás

A tanulóörök módszerét úgy alakították ki, hogy ne vagy csak kevés költséggel járjon. A tanulóörökben a részvétel mind a vezető mind a tagok önkéntes munkáján alapul.

Ennek ellenére néha elkerülhetetlen némi költség. Ha külső segítséget akarunk igénybe venni, akkor az költséggel járhat. A másik ilyen terület az igényelt taneszközök. Lehet, hogy egy vagy több könyvet meg kell vásároljunk és lehet hogy szükségünk lesz saját vagy másolt anyagokra is. Mindez költséggel jár, amit meg kell osztani a résztvevők között.

A tanulóör tagjai

A tanulóör vezetője

A tanulás alapján véve aktív folyamat, amit csak javít ha olyan tanulási folyamatot alkalmazunk, amelyben a közös erőfeszítés a tanulási helyzetbe belépők egyéni erőforrásainak egyesítésére irányul. Ezért a tanulóörök számára teljesen természetes, hogy a tanulást a tagok közös probléma megoldási képességének fejlesztésére alapozzák.

Általános vezetői képességek

A vezetés három pilléren nyugszik:

- képesség a cél kijelölésére;
- képesség másokat képessé tenni a cél eléréséhez;
- a feladatok másokkal közös megszervezése.

A tanulóör vezetője nagyon fontos szerepet visz e munkában. A tanulóör vezetőjének úgy kell kitalálnia és kidolgoznia a tanulási folyamatokat, hogy az a tagokat ösztönözze és bátorítsa a tudás aktív megszerzésére. Ugyanakkor a tanulóör vezetője egyik tagja is a tanulóörnek, akit elfogadnak a résztvevők, és aki a résztvevők egyetértésével működik. A tanulóör vezetője soha sem cselekedhet tekintélyét kihasználva.

Ezt a tanulóör vezetője a következőkkel éri el:

- a résztvevők saját fejlődését állítja középpontba és jó kérdéseket tesz fel;
- a résztvevők közötti párbeszéd kialakulását hangsúlyozza, a megoldások megbeszélésére és egymás megkérdezésére ösztönzi a résztvevőket;
- fejleszti a csoportszellemet, így a résztvevők biztonságban érzik magukat;
- erősíti a résztvevők önbizalmát;
- a tudásszerzést gyakorlatiasan közelíti meg, ami a résztvevőknek megkönnyíti, hogy mindennapi helyzetekben alkalmazzák azt, amit megtanultak;
- világosan bemutatja a választási lehetőségeket;
- bátorítja a tagok együttműködését és megakadályozza a versengést.

A tanulóör vezetője szakértő a tanulás szervezésében, de nem kell szükségszerűen az adott téma szakértője legyen.

A tanulókör vezetőjének kiválasztása

A tanulókör vezetőjét kiválaszthatják maguk a résztvevők, vagy valakik, akik felelős a körök működéséért. Függetlenül attól a kiválasztás módjától, fontos hogy megbízható személy legyen és olyan, akinek demokratikus hozzáállása közismert. Ha csoport csupa nőből vagy fiatalból áll, akkor a tanulókör vezetőjének is előnyösebb szintén nőt vagy fiatalat választani. A tanulókör vezetőjét ki kell képezni e módszerre, és folyamatos támogatásra van szüksége a tanulókörben való munkája során. Fontos, hogy olyan tanulókör vezetőt válasszunk, aki képes mások megszólítására. Az adott személynek közismerten megbízhatónak és őszintének kell lennie, továbbá figyelmes hallgatónak. A kiválasztás néha érzékeny kérdés. De nagyon fontos, hogy őszinték legyünk, máskülönben a kudarc valószínűsége megnő. Jobb, ha egyenesek és őszinték vagyunk ebben a fázisban, mintha elrontjuk egy egész csoport munkáját.

Ha a tanulókörben választunk ki egy tagot, akkor ezzel minden résztvevőnek egyet kell értenie és nyíltan meg kell vitatnia a kérdést. Az, akit a csoportban választanak meg érezni fogja a támogatást és keményen fog dolgozni az elvárások teljesítéséért. A tanulókörön kívüli személyek javaslatot tehetnek a tanulókör vezetőjére, olyanokat ajánlva, akik rendelkeznek a fent említett képességekkel.

A résztvevők

A tanulókör munkája a résztvevők tudásvágya köré épül. Érdeklődő és kutató megközelítésre van szükség. Minden résztvevő személy szerint felelős hozzájárulásáért és az aktív munkáért a csoportban. Hogy minden résztvevő eljőjön az összes találkozóra, ezért az időbeosztást előre meg kell beszélni. Minden tanulókör bátorítja az együttműködést és gyengíti a versengést. A tanulókör résztvevői segítik egymást és együttműködnek. Ez azt jelenti, hogy minden résztvevő osztozik a tanulás végső eredményességéért viselt felelősségben.

A tanulás tervezése

A témát a csoportban határozzuk meg. Ez az, amiért a tanulókörben a téma mindenkit érint a csoportban. A témának konkrétan kell lennie, és mint mondtuk: "A tanulókörben a munka a résztvevők tapasztalataiból és ismereteiből kell kiinduljon."

Ha kiválasztottuk a témát és megbeszéltük a fő célkitűzéseket, akkor már mindenki tudja, hogy miről is fogunk tanulni. Nagyon fontos, hogy olyan keretet adjunk az egésznek, ami megfelel az előzetesen a tanulás számára előírányzott időtartamnak. A tanulókör résztvevői maguk döntenek a tanulás tervéről és felelősek saját kurzusuk megtervezéséért.

Fontos, hogy a csoportban mindenki elfogadja a tanulási tervre vonatkozó megegyezést, máskülönben a munka során rengeteg fölösleges vitában lehet részünk. A tervezési fázis gyakran ne csak egy gyűlést vesz igénybe. Meg kell adnunk a szükséges időt rá. Jó eredményt csak jó tervezés és jó felkészülés hozhat.

A gyűléseket és a megegyezés eredményeként kialakult tanulást meg kell tervezzük, valamint meg kell találjuk az e célok elérésére szolgáló eszközöket.

A tanulási tervnek ki kell térnie a munka során megteendő egymás utáni lépésekre. Ehhez használhatjuk az ötletroham technikáját, az adatgyűjtést és a konszenzuseresést. Az információs és

más szükséges forrásokat fel kell kutatni és fel kell használni.

Nyitott megállapodást kell elérnünk a tanulókör tagjainak munkamódszeréről, és meg kell osszuk ezirányú tapasztalatainkat. A tanulókör keretei közt végezhető másfajta társadalmi aktivitás lehetőségét szintén meg kell fontoljuk.

A résztvevőknek megvan a joguk arra, hogy a tanulóköri munka során megváltoztassák a terveket. A tanulási tervet eszköznek tekintjük és bármikor megváltoztatható.

Találkozóhely

A találkozóhelynek a lehető legközelebb kell lennie a résztvevők otthonához vagy munkahelyéhez. Fontos, hogy olyan helyszínt válasszunk, ami mindenkinek kényelmes és nem kerül senkinek sem túl hosszú időbe odajutnia. Próbáljunk egy olyan csendes helyet találni, ahol az összes alkalommal találkozhatunk és ahol a környezettől nem zavarva tanulhatunk.

Nem szükséges, hogy a helyszín eszközökkel jól felszerelt legyen. Ha lehet egy lapozós tábla is megteszi. A tanulókör résztvevőinek és vezetőjének úgy kell ülniük - pl. körben -, hogy a találkozó alatt láthassák egymást. Az külön jó, ha a résztvevők jegyzetelni is tudnak.

Időbeosztás

Nekünk kell eldöntenünk, hogy mikor és milyen gyakran találkozunk. Nem szabad az egyes találkozót két óránál tovább tartani és hetente csak egyszer-kétszer találkozunk. Időre van szükségünk a találkozók közt arra, hogy az új ismeretek leülepedjenek és átgondoljuk a megbeszélések eredményeit, hogy új nézőpontokra leljünk és újraalkossuk véleményünket a következő találkozóig.

Felelősség

Mielőtt elkezdjük a tanulókört azt is el kell döntenünk, hogy ki miért felelős.

- Ki lesz a tanulókör vezető?
- Ki felelős a tananyagért?
- Ki felelős a helyszínért, és hogy ott minden rendben legyen a találkozó kezdetére?
- Hogy járul hozzá mindenki a tanulókör haladásához?
- Hogy kezeljük a hiányzókat? Úgy jöhetnek a következő találkozóra, hogy nem tudják mit csinált a többi résztvevő az előzőn. Hogy kezeljük ezt?
- A hiányzás milyen indokai elfogadhatóak?
- Mit teszünk, ha valaki vagy többen kilépnek a tanulókörből vagy csak szórványosan járnak?

Nyilvántartást kell vezessünk a résztvevők jelenlétéről. Ez a megjelenési fegyelemhez szükséges. A részvétel szintén fontos eleme a sikerességnek. Nem jó az olyan tanulókör, ha egy idő után azt tapasztaljuk, hogy gyakorlati problémák sokasága miatt nincs haladás, senki sem szerez semmi új tudást és senkinek sem válik előnyére a munka.

Külső segítők

A munka során szükségünk van további segítségre külső segítők részéről? A külső segítők ebben az esetben a tanult téma szakértője. Ha már az elején tudjuk, hogy szükségünk lesz külső szakértőre, akkor vegyük fel ezt a tanulókör tervébe még akkor is, ha még nem tudjuk, hogy munkánk közben mikor és

kinek a segítségére lesz szükségünk.

Igen eredményes, ha külső segítőt alkalmazunk legalább egyszer a tanulókör működése alatt. Olyan valakitől kaphatunk közreműködést, aki szakértő azon a területen, amit épp tanulunk. Segíthet a munka során felmerült - és megfelelő válaszok nélkül maradt - kérdésekkel kapcsolatos megoldások megtalálásában. Két dolgot azonban át kell gondoljunk mielőtt a külső segítővel találkozánk.

Néhány esetben a külső szakértő némi fizetésre tarthat igényt. A költségek csökkentése érdekében tanácsos, hogy a megegyező vagy hasonló témával foglalkozó tanulókörökkel együtt közös találkozót szervezzünk a szakértő érkezésére.

A külső segítővel való találkozás előtt a tanulókörnek egy találkozóját arra kell szentelnie, hogy milyen problémákat és kérdéseket szeretnének felvetni a segítőnek. Ha eldöntöttük, hogy hány és milyen kérdést teszünk majd fel, azokat előzetesen osszuk szét a résztvevők közt. Ez jó lehetőséget ad arra, hogy gyakoroljuk a nyilvános szereplést, mivel előzőleg jól felkészülünk.

Ellenőrző pontok - értékelés

A tanulókör befejezése után értékelnünk kell a levont következtetéseket, a megszerzett új tudást és a munkából származó előnyöket. Ez nagyon fontos dokumentáció, amin keresztül a társadalom más tagjaival is megoszthatjuk eredményeinket.

A tanulókör haladásának értékelése mindenképp egy állandó folyamat kell legyen. Két szempont különös figyelmet érdemel:

- Tanulási terve szerint működik-e a kör?
- A kitűzött célt követi-e még?

Ha e két kérdés közül az egyikre is tagadó a válasz, akkor a körnek meg kell próbálnia rájönnie arra, hogy mi siklott ki. Miután a problémát megtaláltuk, a körnek meg kell próbálnia megoldania azt.

- Megváltoztathatóak-e az adott körülmények?
- Szükséges-e a tanulási terv megváltoztatása vagy a célok felülvizsgálata? (Pl. túl derülátók vagy túl borúlátók voltunk-e?)

Ahelyett, hogy valamiféle kérdőívet használnánk a haladás "mérésére", a tanulókör egy sokkal jobb módszert is alkalmazhat azzal, ha egyszerűen kérdéseket teszünk fel magunknak, megtárgyaljuk, majd a válaszokat lejegyezzük.

Mennyire voltunk sikeresek?

Hol ütköztünk akadályba?

Mi lehetett ezek oka?

Mi lehet tapasztalatainkból érdekes más tanulókörök számára?

Mi a teendő? (A jövőbeni lehetőségek számbavétele.)

A résztvevőknek arról is dönteniük kell, hogy miként összegezzék és mutassák be megfigyeléseiket és következtetéseiket. A befejező bemutató kiállítás, találkozó vagy játék legyen-e? Bármilyen formát válasszunk is, gyakran nagy érdeklődés tapasztalható a munka eredménye iránt nem csak azoktól, akik részt vettek benne, hanem a társadalom többi tagja részéről is. Ezért a bemutatónak ilyen vagy olyan formában, de be kell mutassa a fejlődés történetét is. Az ilyen információk fontosak lehetnek más tanulókörök számára, valamint új csoportokat ösztönözhetnek arra, hogy megalakítsák saját tanulóköreiket.

Tananyag

Miután megegyeztünk a témáról és elkészítettük a tanulókör tervét meg kell fontolnunk, hogy milyen tananyagot fogunk majd használni: barátainktól vagy könyvtárból kölcsönözzük, vagy ha szükséges vegyük meg őket. Gyakran a szervezet, amihez tartozunk fog felajánlani speciálisan tanulóköröknek készített taneszközöket.

Általános tanácsként megállapíthatjuk, hogy a speciális tananyag, mely iránymutatóként szolgál a résztvevőknek és a körvezetőknek, a lehető legjobb alternatíva a tanulókör számára. A jó tananyag tartalmazza a tényeket, a vitára kiemelt pontokat és a tanulóköri munka vezérelveit is.

Tananyagírási tanácsok

Ahogy korábban említettük a tananyag fontos elem a tanulókör felépítésében. Elengedhetetlen, hogy a szerzők és szerkesztők:

- világosan fogalmazzanak és a speciális célcsoporthoz igazítsák a tananyagot;
- általános információt adjanak a tananyag tartalmáról az anyag, és ha lehetséges minden fejezet elején;
- igyekezzünk elkülöníteni az alaptananyag ismereteit az ajánlott magyarázó/kiegészítő ismeretektől;
- ajánljanak megbeszélendő (nem tudás ellenőrző) kérdéseket minden fejezethez/találkozóhoz;
- bátorítsák a véleménynyilvánítást a tanulókörben.

Saját tanterv készítése

Ha nem találunk, vagy nem tudunk speciális tananyagot készíteni, akkor rá kell hagyatkoznunk saját készítésű tantervünkre és más anyagokra, mint ismeretterjesztő kiadványok, füzetek, tudományos és bizottsági jelentések, kimásolt újság és folyóiratcikkek stb.

Ha összegyűjtöttük ezen anyagokat a tanulókör fogja feldolgozni őket: tárgy szerinti, vagy időrendi rendezéssel, minek eredményeképp az anyagokat szétszjtjuk a témára szánt találkozók szerint.

Készítsünk kérdéseket az anyag minden egyes fejezete után!

- Miről szól a szöveg? Egyetértünk vele?
- Milyen tapasztalataink vannak álláspontunk alátámasztására?
- Van esetleg ettől eltérő véleményű más forrásunk?
- Vitassuk meg a csoportban és alakítsunk ki közös álláspontot (konszenzus).

Ha a tanulókör működése közben olyan új cikkeket vagy más írást találunk, melyeket be szeretnénk vonni a tanulókörbe, ügyeljünk arra, hogy tananyagként való használatuk előtt - a fenti tanácsok szerint - mindig készítsük elő őket!

A tanulóköri munka

Haladás

Saját demokráciánk az emberek bekapcsolódási és felelősségvállalási szándékán és képességein múlik.

A legfontosabb tényezők, hogy:

- együttműködünk másokkal, miközben megtanulunk bekapcsolódni és felelősséget vállalni;
- vegyünk részt és álljunk elő ötletekkel;
- vállaljunk felelősséget;
- legyünk készek és képesek másokra hatni és mások hatását elfogadni.

A tanulókori munka középpontjában az egyenlő felek közötti, a témák közös felderítését célzó beszélgetés áll. Egyáltalán nem jelent olyan vitát, ahol egy esetleg több egyén megpróbálja meggyőzni a többieket arról, hogy nekik van igazuk. Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy ami egyik körben maga "az igazság" azt más körben "hazugságnak" tartják. A párbeszéd közös beszélgetést jelent. Következésképp, a párbeszédben való részvételt nem korlátozódhat csak egy szűk csoportra, hanem mindenki számára nyitva kell álljon.

A résztvevők saját tapasztalata a legeslegfontosabb. Egymástól sokat tanulhatunk. Azonban az ismeretek elsajátításának többnek kell lennie a tapasztalatok megosztásánál. Meg kell próbálnunk új ismeretek és információk bemutatását.

- Milyen ismeretei és tapasztalatai vannak a kör tagjainak?
- Milyen tanulási célokat fogalmaztak meg a tagok?
- Vajon más információforrások is elérhetőek a tanulókör számára?

Semmi rossz sincs abban, ha a tanulókör magasra helyezi a mércét a kihívással való szembenézés valóban ösztönző lehet. De óvatosan kell eljárunk, hogy a célokat ne tegyük túl magasra, mivel ha ez megtörténik, akkor a tanulókör nyilvánvalóan nem érheti el célját, és ezzel azt kockáztatjuk, hogy keserű kudarccal végződjék.

Néha egy kérdés vagy probléma túl nagynek tűnik, hogy átláthassuk. Ebben az esetben jobb, ha megpróbáljuk részekre bontani és lépésről-lépésre megoldani. Mivel ez az eljárás döntő jelentőségű a tanulókör haladása szempontjából, a résztvevők számára talán az a legelőnyösebb, ha külső segítőt vonnak be ekkor. Ez lehet olyan valaki, aki jól ismeri a problémát, vagy valaki, aki azonosulni tud a kör tagjainak értékrendjével és így segíthet a reális problémák feltárásában, amit a résztvevők aztán megoldhatnak.

Az első találkozó

Az első találkozó előtt a szervezőnek meg kell bizonyosodnia arról, hogy a résztvevők tisztában vannak az első találkozó helyszínével, napjával és időpontjával.

A találkozót minden résztvevő bemutatásával kezdjük, különösen akkor, ha nem ismerjük egymást.

Eztán itt az ideje annak, hogy négy kérdés segítségével megismerjük a résztvevők elvárásait.

Minden résztvevőnek adjunk egyenként négy lapot. Kérjük meg őket, hogy válaszoljanak a kérdésekre, minden választ külön lapra írva.

- Mi az a legfontosabb dolog, amit a témáról meg szeretnél tanulni?
- Mi az, amivel neked kell hozzájárulnod e cél eléréséhez?
- Mit kívánsz/szeretnél a többi résztvevőtől célod eléréséhez?
- Mit kell tenned, ha nem sikerül célodat elérned?

Gyűjtjük össze a lapokat a kérdések szerint, és az adott válaszok alapján egyenként vitassuk meg a kérdéseket a résztvevőkkel.

Miután minden kérdésre megtaláltuk a résztvevők kölcsönösen elfogadott válaszát, a kör vezetője felírja e négy választ, megőrzi őket és felhasználja az ellenőrző pontoknál és az értékelésnél. Most már nekiláthatunk a munka szabályainak és az egymás iránti elvárások kialakításához.

A további találkozók

A következő lépés a tanulókör munkájának elkezdése az eltervezett lépések mentén.

Az utolsó találkozó

Ekkorra már sok munka áll majd mögöttünk. Új tapasztalatokra és ismeretekre tettünk szert. Az utolsó találkozón rengeteg dolgot kell majd megbeszelnünk. Ez az értékelés ideje és a jövő megvitatásáé.

Találtunk-e új témát?

- Szeretnénk-e egy új tanulókörben egy új témával folytatni?
- Szeretnénk-e új résztvevőkkel új tanulókört indítani?
- Van-e valaki aki szívesen dolgozna tanulókör vezetőként a jövőben?

És ne felejtjük el megünnepelni munkánkat és annak eredményét!

I. Példa tanulókör (esettanulmány)

Egy szervezet gyűlése után kilenc nő elhatározza, hogy kisgyermek ellátási és táplálkozási tanulókört szerveznek. Gyermekük gyakran betegek és nem érik el a koruknak megfelelő átlagos súlyt.

Megkeresik a tanulásszervezőt, hogy segítséget kérjenek tőle.

A tanulásszervező megbeszéli ezt velük, majd megkérdezi, hogy kit szeretnének tanulókör vezetőnek és hol szeretnék tartani találkozóikat.

Megegyeznek, hogy az első találkozót a következő szerdán délután 4-kor tartják, mivel szerda délutánonként általában van egy kis szabadidejük miután hazatérnek a helyi piacról és ahelyett, hogy csak üldögéljenek és kibeszéljék problémáikat valamit szeretnének is kezdeni velük.

Azt is javasolják, hogy egyesületük vezetőségi irodáját használhatnák találkozóik helyszínéül. Senki sincs ott szerda délutánonként.

A tanulásszervező azt javasolja hogy N-né legyen a tanulókör vezetője, mivel nővér és régóta kisgyermek ellátásával foglalkozik. Az asszonyok igen jól ismerik őt és megerősítik, hogy ez jó ötlet lenne. A tanulásszervező megígéri, hogy megkérdezi erről N-nét és megtervezi az első találkozót.

Másnap délelőtt a tanulásszervező felkeresi N-nét és beszámol neki az asszonyokról és tervükről. Azt is elmondja, hogy tanulókör vezető munkája önkéntes és ő, a szervező, támogatni fogja ebben a munkában. N-né elfogadja a felkérést, mivel úgy gondolja nagyon fontos hogy támogassa és segítse az asszonyokat, különösen azokat, akik felismerték, hogy változtatásra van szükség gyermekeikkel kapcsolatban. N-né hosszú évek óta munkálkodik azon, hogy információkkal lássa el az anyákat hogy gyermekeik számára szükséges tápláló élelmiszerekről és egészséges környezetről.

Ezután a tanulásszervező elkészítheti az első találkozó tervét.

- Összeállítja a jelenléti ívet;
- Előkészíti a négy kérdést a csoport **elvárásairól** (lásd fent, **az első találkozónál!**);
- Biztosítja a lapozós táblát, papírt és írószeret a csoportmunkához.
- N-né megígérte, hogy többfajta tájékoztató füzetet hoz a rendelőléből.
- Fénymásolatokat készít az alapelvekről.

Mindnyájan találkoznak szerdán délután 4-órákor. Három asszony hiányzik, de úgy döntenek elkezdik. Mindnyájan jól ismerik egymást, tehát nincs szükség speciális bemutatkozásra.

A tanulászervező a hét folyamán többször találkozott N-nével és sokat beszéltek a tanulókör mibenlétéről.

A tanulászervező elmagyarázza ezeket és megválaszolja a résztvevők kérdéseit, ami kb. 30 percet vesz igénybe. Eközben megérkezik a három hiányzó és a többi résztvevő röviden összefoglalja nekik a tanulókörök alapelveit.

Ekkorra eljött az ideje, hogy megkérdezzük a résztvevőket elvárásaikról a következő kérdések segítségével.

N-né minden résztvevőnek négy lapot ad. Arra kéri a résztvevőket, hogy válaszoljanak négy kérdésre, minden választ külön lapra írva.

- Mi az a legfontosabb dolog, amit a témáról meg szeretnél tanulni?
- Mi az, amivel neked kell hozzájárulnod e cél eléréséhez?
- Mit kívánsz/szeretnél a többi résztvevőtől célod eléréséhez?
- Mit kell tenned, ha nem sikerül célodat elérned?

Kérdésenként csoportosítva összegyűjti a válaszlapokat és a válaszok alapján minden kérdést átbeszélte a résztvevőkkel.

Miután minden kérdésre találtak egy a résztvevők számára elfogadható választ, N-né felírja ezeket egy új lapra és megőrzi, hogy felhasználhassa majd az ellenőrző pontoknál és az értékelésnél. A résztvevők meghatározzák a munka szabályait és az egymással szembeni elvárásokat.

Ahogy múlik az idő, úgy döntenek, hogy áttérnek a tanulási terv kidolgozására és a munkát a következő héten folytatják.

Megvitatják és döntést hoznak a következőkről:

- a találkozók száma
- időbeosztás
- helyszín
- célok
- eszközök/erőforrások
- információforrások
- külső segítő
- tanulmányi kirándulás
- a találkozók előkészítése/megtervezése
- értékelés
- felelősség
- légkör/hozzáállás
- a tanulókör vezetőjének felelőssége
- a résztvevők felelőssége

A résztvevők másfél találkozónyi időt töltöttek a tanulási terv összeállításával. Ezután már az általuk kiválasztott témára összpontosíthatnak. A munka során a résztvevők és a tanulókör vezetője is többször visszatért arra, hogy milyen jó ötlet volt a tanulás megfelelő megtervezése. Könnyű volt számukra, a közös megállapodás szerint, minden második alkalommal a tanulás haladásának értékelése. És az eredmény...? Nos, erről magukat a résztvevőket kell megkérdezzük!

Tanulási terv

Egyesület: NN

Téma: a gyermekek táplálása

Tanulókör vezető: N-né

Résztvevők:

Találkozók száma: 10 találkozó, első augusztus 12-én, utolsó október 14-én.

Időpont: szerdánként 4-től 6-ig

Helyszín: az egyesület vezetőségi irodája

Cél: elsajátítani, hogy miként táplálhatjuk 0-5 éves gyermekeinket helyben természetett tápláló élelmiszerekkel

Eszközök/erőforrások: a résztvevők saját tudása és tapasztalatai, a tanulókör vezetőjének tudása és tapasztalata, írott anyagok, külső segítő, tanulmányi kirándulás, maga a gyakorlat.

Információforrás: 3 különböző gyermektáplálási kiadvány, külső segítő és a tanulmányi kirándulás

Külső segítő: Dr. X a Gyermekklinikáról

Tanulmányi kirándulás: a klinikára

A találkozók terve:

1. találkozó: tanulási terv
2. találkozó: tanulási terv és a csoport tudásszintjének felmérése
3. találkozó: 1. kiadvány: hogyan gondozzuk az újszülöttet
4. találkozó: 2. kiadvány: hogyan tartjuk tisztán a csecsemőt és hogyan egészítjük ki vitaminokkal a szoptatást
5. találkozó: az előző találkozó folytatása és felkészülés a Dr X-el való találkozóra
6. találkozó: külső segítő: Dr. X
7. találkozó: 3. kiadvány, hogyan készítsünk anyatejet felváltó ételt 1.5-2 éves gyermekeknek, **valamint étel készítése 2-5 évesek számára**
8. találkozó: a klinika meglátogatása
9. találkozó: a tanulókör munkájának összefoglalása és felkészülés a kiállításra
10. találkozó: értékelés és munka a kiállítással kapcsolatban, a jövő megbeszélése

A tanulókör munkájának saját tapasztalatainkból és tudásunkból kell kiindulnia. Ösztönöznünk kell az együttműködést és gátolni a versengést. Segítenünk kell egymást és össze kell dolgozzunk.

Tanulókörünk hangulatát az egyének közötti baráti szellemnek kell jellemeznie.

Értékelés

Ellenőrzésként minden második találkozó után tegyük fel a következő kérdéseket:

- A terveknek megfelelően dolgozunk?

- A cél még mindig érvényes-e?
- Ha nem, akkor meg kell-e változtassuk?
- Mennyire voltunk sikeresek?
- Hol ütköztünk akadályba?
- Mi lehetett ezek oka?
- Mi lehet tapasztalatainkból érdekes más tanulókörök számára?

A záró értékelést az ellenőrzőpontok és a cél végső elérésének mértéke alapján végezzük el. A többi egyesületi tag számára a bemutatása egy kiállítás lesz, amit a következő közgyűlésre, decemberre időzítünk.

Felelősség

A légkör/hozzáállás: az első találkozó négy válasza

A tanulókör vezetőjének feladata:

- a résztvevők saját fejlődését középpontba állítani
- bátorítani a résztvevőket, hogy megvitassák a megoldásokat és kérdéseket tegyenek fel egymásnak
- fejleszteni a csoportszellemet és ösztönözni az együttműködést
- pontosan bemutatni a választási lehetőségeket
- vezetni a jelenléti ívet
- előkészíteni a találkozókat és tanulási tervet készíteni a kiadványokhoz
- ő a felelős a tananyagért

A résztvevők feladata:

- komolyan venni a tanulóköri munkát
- betartani a megbeszélte időpontokat
- felkészülni, hogy ezzel hozzájáruljanak a tanulókör előrejutásához
- aktívan dolgozni a csoportban
- előre értesíteni a tanulókör vezetőjét, ha a következő találkozón nem tud részt venni
- a találkozó végén bejelenteni a többieknek, ha valaki legközelebb késni fog
- a következő találkozó kezdete előtt egymás közt eldönteni, hogy ki tart összefoglalót annak, aki kihagyott egy találkozót
- mindenki magának jegyzetel
- minden résztvevő közös felelőssége a tanulás eredményessége
- ellenőrizze, hogy a vezetőségi szoba üres és tiszta-e minden találkozó előtt és után is

II. Példa tanulókör (esettanulmány)

A gazdaszövetkezet közgyűlésén felvetődött, hogy baromfi üzletágot indítsanak. A vetés nem hozott elég hasznot, tehát valamilyen állattartásra lenne szükség, ami nem igényel nagy befektetést épületekbe és gépekbe.

Az egyik gazda részt vett egy a tanulókörök elvéről szóló szemináriumon. Azt javasolta, hogy indítsanak tanulókört, igénybe véve a tanulókört bemutató szemináriumot szervezők valamilyen segítségét.

Néhány nappal később ismét összeült öt gazda és egy vezetőségi tag, akinek voltak olyan anyagai a svéd tanulókörök szervezetétől, az SV-től, melyek leírták az ilyen munkát. Némi megbeszélés után a gazdák arra jutottak, hogy tanulókört szerveznek a baromfitartás beindításáról. A vezetőségi tag elfogadta, hogy ő legyen a tanulókör vezető. Jó kapcsolatai vannak az SV-vel Svédországban és megígérték neki, hogy segítenek a tanulókör működtetése során. Mivel még nem találkoztak a tanulókörök módszerével, ezért a szövetkezetnek nem volt tanulásszervezője. Az összes előkészületet maguknak kellett megtenniük a tanulókör beindításához. Elhatározták, hogy a következő héten ugyanazon a napon ugyanakkor ismét találkoznak.

Egy hét múlva újra eljöttek. Két gazda is említette, hogy még hárman szeretnének a csoporthoz csatlakozni. Most már összesen kilenc gazdára számíthattak.

A tanulókör vezetőjének volt néhány információs anyaga Svédországból a tanulókörök módszeréről - tippekkel arra, hogy miféle anyagokra van szükségük.

Először is megtárgyalták a következő fontos négy kérdést:

- Mi az a legfontosabb dolog, amit a témáról meg szeretnénk tanulni?
- Mi az, amivel hozzá kell járulnunk e cél eléréséhez?
- Mit kívánunk/szeretnénk a többi résztvevőtől a cél eléréséhez?
- Mit kell tennünk, ha nem sikerül a célt elérnünk?

A megbeszélés elég hosszúra nyúlt, de egy idő után megállapodtak a négy kérdésre adott válaszon. A tanulókör vezetője közölte a résztvevőkkel, hogy megőrzi a válaszokat tartalmazó lapot, amit az ellenőrzőpontokon és az értékelésben használhat majd a csoport.

Ezután a résztvevők megállapodtak a munka szabályaiban és az egymással szembeni elvárásokban. A találkozót a következők megbeszélésével és megállapításával folytatták:

- a találkozók száma
- időbeosztás
- helyszín
- célok
- eszközök/erőforrások
- információforrások
- külső segítő
- tanulmányi kirándulás
- a találkozók előkészítése/megtervezése
- értékelés
- felelősség
- légkör/hozzáállás
- a tanulókör vezetőjének felelőssége
- a résztvevők felelőssége

A gazdák elhatározták, hogy a tanulókört a következő hónapban, aratás után kezdik és tízszer találkoznak majd. Eközben a tanulócsoport vezetőnek anyagot kell szereznie és meg kell írja a fenti megbeszélésen és megállapodáson alapuló tanulási tervet. Az egyik gazdának volt egy régi csűrje, ahol

gyakorolhatják az ólak építését.

Tanulási terv

Gazdaszövetkezet: NN-ben

Téma: baromfitenyésztés

Tanulókör vezető: G úr

Részvevők:

Találkozók száma: 10 találkozó, novemberben kezdve

Időpont: szombatoként 10-től 12-ig

Helyszín: a szövetkezet vezetőségi irodája és a csűr

Cél: a baromfitenyésztés megtanulása

Eszközök/erőforrások: a résztvevők saját tudása és tapasztalatai, a tanulókör vezetőjének tudása és tapasztalata, tanácsok az SV-től Svédországból, írott anyagok, külső segítők, ha lehetséges: tanulmányút.

Információforrás: könyvek a baromfi és csirketenyésztésről, külső segítők és tanulmányút

Külső segítő: egy gazda W-ből, akinek baromfitelepe van

Tanulmányút: W-be a baromfitelepre

A találkozók terve:

1. találkozó: tanulási terv és a csoport tudásának felmérése
2. találkozó: a baromfi és csirketenyésztésről szóló könyvek
3. találkozó: folytatás
4. találkozó: a csűr felkészítése és készülés következő, a W-ből érkező gazdával való találkozóra
5. találkozó: a W-beli gazda, annak értékelése, hogy meddig jutottunk el
6. találkozó: tanulmányút W-be a baromfitelep megtekintésére
7. találkozó: ól építés
8. találkozó: az ól építés folytatása
9. találkozó: az ól építés folytatása
10. találkozó: a tanulókör munkájának összefoglalása, értékelés és a jövő megvitatása

A tanulókör munkájának saját tapasztalatainkból és tudásunkból kell kiindulnia. Ösztönöznünk kell az együttműködést és gátolni a versengést. Segítenünk kell egymást és össze kell dolgozzunk.

Tanulókörünk hangulatát az egyének közötti baráti szellemnek kell jellemeznie.

Értékelés

A következő ellenőrző kérdéseket tegyük fel az 5. és 10. találkozó után:

- A terveknek megfelelően dolgozunk?
- A cél még mindig érvényes-e?
- Ha nem, akkor meg kell-e változtassuk?
- Mennyire voltunk sikeresek?
- Hol ütköztünk akadályba?
- Mi lehetett ezek oka?

- Mi lehet tapasztalatainkból érdekes más tanulókörök számára?

A záró értékelést az ellenőrzőpontok és a cél végső elérésének mértéke alapján végezzük el.

Felelősség

A légkör/hozzáállás: az második találkozó négy válasza, ahol elhatároztuk a tanulókör indítását

A tanulókör vezetőjének feladata:

- a résztvevők saját fejlődését középpontba állítani
- bátorítani a résztvevőket, hogy megvitassák a megoldásokat és kérdéseket tegyenek fel egymásnak
- fejleszteni a csoportszellemet és ösztönözni az együttműködést
- pontosan bemutatni a választási lehetőségeket
- vezetni a jelenléti ívet
- előkészíteni a találkozókat és tanulási tervet készíteni a könyvekhez
- ő a felelős a tananyagért

A résztvevők feladata:

- komolyan venni a tanulóköri munkát
- betartani a megbeszélte időpontokat
- felkészülni, hogy ezzel hozzájáruljon a tanulókör előrejutásához
- aktívan dolgozni a csoportban
- előre értesíteni a tanulókör vezetőjét, ha a következő találkozón nem tud részt venni
- a találkozó végén bejelenteni a többieknek, ha valaki legközelebb késni fog
- a következő találkozó kezdete előtt egymás közt eldönteni, hogy ki tart összefoglalót annak, aki kihagyott egy találkozót
- mindenki magának jegyzetel
- minden résztvevő közös felelőssége a tanulás eredményessége
- ellenőrizze a vezetőségi szobát

Diák prezentációhoz

A tanulókörök módszere

A tanulókör célja

A tanulókör:

- Szabad és önkéntes tanulás az emberiség, a társadalom, a munka világa, a természet és a kultúra adottságainak és lehetőségeinek terén - szűkebb környezetünkben.
- Megmutatja a valamit közösen alkotás erejét, hatalmát és örömét.
- Másokkal együttműködve képessé tesz új ismeretek befogadására és az adott körülmények alapos megvizsgálására, hogy a résztvevők saját társadalmat építhessenek.

A döntő tényezők

- A résztvevők tapasztalata és szakismerete

- A tanulási terv vagy speciálisan elkészített tananyag
- Széles ismeretekkel rendelkező képzett vezető, aki főleg a tanulókör működéséért felelős.

Alapelvek

- Egyenlőség és demokrácia
- Tapasztalat és együttműködés
- A tanulókör szabadsága és joga céljainak meghatározásához
- Folytonosság, tervezés és aktív részvétel
- Tananyag
- Változás és cselekvés

A csoport összetétele

- 7-12 résztvevő
- de legalább 5 fő
- közös értékekkel, de eltérő tapasztalatokkal rendelkező résztvevők
- férfiak és nők vegyesen
- vonjunk be fiatalokat is

A tanulókör

Tanulókör szervezése

- tanulásszervező
- a tanulókör módszerének bemutatása
- finanszírozás

A tanulókör vezetője

Általános vezetői képességek

A vezetés három pilléren nyugszik:

- képesség a cél kijelölésére
- képesség másokat képessé tenni a cél eléréséhez
- a feladatok másokkal közös megszervezése

Ezt a tanulókör vezetője a következőkkel éri el:

- a résztvevők saját fejlődését állítja középpontba
- a résztvevők közötti párbeszéd kialakulását hangsúlyozza
- fejleszti a csoportszellemet
- erősíti a résztvevők önbizalmát
- a tudásszerzést gyakorlatiasan közelíti meg
- világosan bemutatja a választási lehetőségeket
- bátorítja a tagok együttműködését

A tanulókör vezetőjének kiválasztása

kiválaszthatják a résztvevők, a tanulásszervező vagy a befogadó szervezet

- közismerten megbízhatónak és őszintének kell lennie
- figyelmes hallgató kell legyen
- széles ismeretekkel és képzéssel kell bírjon a tanulókörök módszerében

A résztvevők

- felelősek hozzájárulásukért és az aktív munkáért a csoportban
- segítik egymást és együttműködnek
- osztoznak a tanulás eredményességéért viselt felelősségben

A tanulás tervezése

- a találkozót meg kell tervezni és megegyezésre kell jutni a tanulás céljairól
- a tervet munkalépésekre kell bontani
- egyezségekre kell jutnunk a tanulókör tagjainak munkájáról és eredményeik megosztásáról
- meg kell találni és be kell szerezni az információ és egyéb forrásokat
- a helyszín a résztvevőkhöz a lehető legközelebb kell legyen
- el kell dönteni, hogy mikor és milyen gyakran találkozunk
- meg kell határozni, hogy ki és miért felelős
- szükségünk van-e külső segítőre?
- ellenőrzőpontok - értékelés

Tananyag

Tanácsok tananyagíráshoz:

- világosan fogalmazzunk és igazítsuk a speciális célcsoporthoz a tananyagot
- adjunk általános információt a tartalomról az anyag elején
- igyekezzünk elkülöníteni az alaptananyag ismereteit az ajánlott magyarázó/kiegészítő ismeretektől
- ajánljunk megbeszélendő kérdéseket
- bátorítsuk a véleménynyilvánítást a tanulókörben

Saját készítésű tananyag

- gyűjtsük össze a különböző anyagokat
- rendezzük őket, úgy hogy az anyagok végül a tervezett találkozók szerint kerüljön bontásra
- készítsünk kérdéseket az anyag minden szakasza után

Ellenőrzőpontok és értékelés

Az értékelés legyen állandó folyamat!

- Tanulási terve szerint működik-e a tanulókör?
- A kitűzött célt követi-e még?

Ha e két kérdés közül az egyikre is tagadó a válasz, akkor a körnek meg kell próbálnia rájönnie arra, hogy mi siklott ki.

- Megváltoztathatók-e az adott körülmények?
- Szükséges-e a tanulási terv megváltoztatása?

- Túl derülátók vagy túl borúlátók voltunk-e?

Ahelyett, hogy kérdőívet használnánk a haladás "mérésére", egyszerűen csak kérdezzünk:

- Mennyire voltunk sikeresek?
- Hol ütköztünk akadályba?
- Mi lehetett ezek oka?
- Mi lehet tapasztalatainkból értékes más tanulókörök számára?

Hátlap

Külföldi bemutatásuk során gyakran lelkesedéssel és kíváncsisággal fogadják a svéd nem hivatalos felnőttképzést a "folkbildning"-et és a tanulókörök módszerét. E módszert mi Svédországban számos és különféle civil szervezetben alkalmaztuk már több mint 150 éve. Még mindig ez az egyik legfontosabb demokratikus intézményünk.

E füzetben megpróbáltuk egyszerű módon elmagyarázni a tanulókörök módszerét, néhány gyakorlati és alkalmazható példán is bemutatva a tanulókörök munkájának mikéntjét.

Reméljük, hogy e füzet olvasói meglátják a lehetőséget a tanulókörök módszerében, legalább annyira, hogy azt saját szervezetük keretei közt ki is próbálják.

Studieförbundet Vuxenskolan

www.sv.se